

Закін. історичний ф-т Харків. ун-ту (1939—45). Спеціалізувався на кафедрі стародавньої історії та археології у проф. С. А. Семенова-Зусера. Паралельно два роки навчався у Харків. ін-ті театр. мистецтва у класі нар. артиста СРСР І. О. Мар'яненка. 1964 закін. Київ. ін-т іноземних мов, де вивчав франц., нім., сербо-хорватську мови, а в ун-ті — латинську. Акторські навички та знання латинської і давньогрецької мов дали змогу блискуче декламувати на лекціях твори античних авторів. 1969 у Воронежському ун-ті захистив канд. дисертацію на тему “Іллірійці та їх боротьба проти експансії рабовласницьких держав”, наук. керівником якої був відомий проф. О. І. Немировський.

Працював у Харків. ун-ті (1945—46), Респ. музеї ім. Г. Сковороди (1946—47), у середніх школах та пед. ін-ті Донецька. З 1971 перейшов виключно на наук. та викладацьку діяльність. Працює у Запорізькому пед. ін-ті (1971—85), з 1985 — у Запорізькому ун-ті на кафедрі всесвітньої історії на посаді

в. о. професора. Протягом 20 років виїздив зі студентами на археологічну практику до Ольвії. Нагороджений Почесним знаком “Відмінник народної освіти”.

Автор понад 50 наук. праць, серед яких 3 монографії. Головними темами досліджень М. є “варварські” племена античного світу та їх боротьба проти експансії рабовласницьких держав, станово-класова боротьба у стародавньому світі. Автор монографії “История иллирийцев и римской провинции Иллирик”, у якій досліджує проблеми історії стародавнього світу як взаємовідносини рабовласницьких держав і варварських племен, визвольні війни в античному світі.

Тв.: Классовая борьба в древнем мире. — Изд-во Казанского ун-та, 1987. — 112 с. (у співавт. з проф. С. А. Шофманом); La lucha de clases en el mundo antiguo. — Universidad de Zaragoza, 1989. — 155 p. (у співавт. з проф. А. С. Шофманом); История иллирийцев и римской провинции Иллирик. — Запорожье, 1997. — 288 с.

Лит.: Современная советская историография (всеобщая история): Биобиблиогр. справочник. — М., 1985. — С. 91.

О. Ф. Бслов.

МИКЛАШЕВСЬКИЙ Михайло Павлович [бл. 1756, с. Дем'янки Стародубського полку, тепер Брянської обл., Росія — 26.08 (7.09).1847, с. Понурівка Стародубського пов. Черніг. губ., тепер Брянської обл.] — військ., політ. і громад. діяч.

Н. в родині бунчужного товариша Павла Івановича та Олени Данилівни (дівоче — Новицька) Миклашевських. Родина М. Наляжала до відомого старшинсько-козацького роду, засн. якого, вірогідно, був стародубський полковник часів гетьмана І. Мазепи Михайло Андрійович М. (бл. 1640—1706). Одружений з Анастасією Яківною (дівоче — Бакуринська) (1783—після 1856), племінницею О. Безбородька, мав дев'ятеро дітей. Відомостей про дитинство немає.

1775 вступив рядовим до лейб-гвардії Ізмайлівського полку, з 1776 — капрал. 1780—82 — сержант, виконував обов'язки дипломатичного кур'єра, відвідав Копенгаген (1780), Лондон (1781), Париж (1782). У 1782 переведений до лейб-гвардії Семенівського полку. З 1783 — прапорщик, 1785 — підпоручик, 1786 — поручик. Брав участь у рос.-турецькій війні (1787—91). 1788 у чині підполковника виконував обов'язки генерал-ад'ютанта Г. О. Потьомкіна. За хоробрість, виявлену у бою за

Очаків (1788), отримав чин полковника і був призначений командиром Стародубського полку. Відзначився у битвах при Фокшанах (1789) та особливо на річці Римнік (1789), де очолена М. атака Стародубського карабінерного полку вирішила долю битви. За цей подвиг М. був нагороджений орденом св. Георгія IV ступеня. За хоробрість, виявлену у битві під Мачином (1791), отримав орден св. Володимира III ступеня.

Після закін. війни М. командував військ. з'єднаннями на лінії Київ—Кременчук. У 1794 брав участь у придушенні польс. повстання під проводом Т. Костюшка у Ковельському краї. У 1797 — на цивільній службі, дійсний статський радник, волинський губернатор. У 1797—1800 — малорос. Цивільний губернатор. У 1801 — таємний радник, нагороджений орденом св. Анни I ступеня з діамантами, новорос. губернатор. Брав участь у роботі "Комітета об устроєнні Новоросійської губернії". У 1802—04 — катериносл. цивільний губернатор. М. активно сприяв колонізації краю: створенню іноземних колоній, упорядкуванню міграційних рухів та соціальних відносин, розбудові г-ва, торгівлі, освіти тощо. Будучи попечителем Головного нар. учща Катеринослава, дбав про його забезпечення кваліфікованими викладачами, л-рою, учбовим приладдям, надавав матеріальну допомогу незаможним викладачам і учням. У 1806—07 очолював Катериносл. земське військо. З 1808 — сенатор межового департа-

менту Сенату. У 1812 склав проект відновлення козащини в Україні, керував евакуацією держ. запасів з Твері, за що був нагороджений орденом св. Олександра Невського. 1814 провів ревізію Новгородської губ.

З 1818 — у відставці. Займався власним г-вом та громад. Діяльністю. Серед сучасників набув слави освіченого і досвідченого технолога. У своїх маєтках застосовував прогресивні методи господарювання: заснував суконні фабрики у с. Біленькому на Катеринославщині та у с. Понурівці на Чернігівщині, остання стала одним із найбільших промислових закладів Черніг. губ. Запроваджував шовківництво, виноградарство, виноробство, розводив елітні породи худоби. У стосунках із власними кріпаками М. дотримувався принципів патерналізму: створював школи, лікарні, проводив щеплення віспи тощо. Родовий маєток М. у с. Понурівці став одним з культурних і політ. осередків Чернігівщини. З ним пов'язана одна з перших згадок про "Історію Русів" (1825). На думку () Оглобліна, М. був помітною особою серед укр. автономістів, мав зв'язки з т. з. Новгород-Сіверським патріотичним гуртком. Старший син М. — Олександр (1798—1831) та зять О. Ф. фон-дер Бріген (1792—1859) належали до декабристських т-в і були одночасно заарештовані (15.01.1826) у маєтку М. в с. Березовці Старолубського пов. Олександр М. був шланий на Кавказ (1826), товаришував з О. О. Бестужевим (літ.

псевдонім Марлінський), брав участь у рос.-перській (1826—28) та рос.-турецькій (1828—29) війнах, загинув у бою з горцями в Дагестані.

Протягом життя М. Підтримував дружні й службові стосунки з О. А. Безбородьком, П. В. Заводовським, Д. П. Трошинським, Д. Шираєм, О. В. Суворовим, Г. О. Потьомкіним, А. Е. Рішельє, О. Ф. Ланжероном, В. Л. Кочубеєм, М. Рєпніним та ін. визначними діячами. М. — автор декількох проєктів, серед яких: Пропозиції по організації ополчення (1807), Проєкт закону про біглих людей (1821), Записка по проєкту про фельдшерів для простого народу (бл. 1840), Записка про чини і цивільну службу (бл. 1840) та ін. До роду М. належать: відомий музикознавець, піаніст та педагог Йосип Михайлович М. (1882—1959); економіст, автор і перекладач багатьох праць з політ. економії Олександр Миколайович М. (1864—1911); його брат — історик-економіст, статистик Іван Миколайович М. (1858—1901); мати гетьмана П. Скоропадського — Марія Андріївна Скоропадська (дівоче — М.; 1839—1901).

Тв.: Мысль императора Александра I об учреждении в Малороссии казачьих полков // КС. — 1890. — Январь. — С. 119—120; Из бумаг сенатора М. П. Миклашевского // Там же. — С. 120—124; Март. — С. 526—532; Апрель. — С. 147—153.

Літ.: Энциклопедический словарь / Изд. Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. — СПб., 1896. — Т.

19. — С. 250; ЕУ: Словникова частина. — Л., 1994. — Т. 4. — С. 1529; Медем Н. Ученяя руководства для военно-учебных заведений: Тактика. — СПб., 1837. — Ч. 1. — С. 222; [Бороздна И. П.] Некрология тайного советника и кавалера М. П. Миклашевского. — М., 1847; Чижов Ф. Сообщение из Малороссии: Михаил Павлович Миклашевский // Русская беседа. — 1856. — № 1. — С. 1—50; Лазаревский А. Миклашевские // КС. — 1882. — Август. — С. 243—258; Милорадович Г. М. Михаил Павлович Миклашевский: Портрет // Черниговские губернские ведомости. — 1895. — Ч. 666; Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. — К., 1912. — Т. 3. — С. 490—491; Оглоблин О. Люди старої України. — Мюнхен, 1959. — С. 150—167; Каюк Д., Литвинова Т. Традиції поміщицького господарства Лівобережної та Південної України на початку ХІХ ст. // Заселення Півдня України: проблеми національного та культурного розвитку. — Херсон, 1997. — С. 112—116.

Архіви: НБУВ НАН України. ІР, ф. 71, № 1144—1154, 1179—1185, 1190—1192, 1198, 1201—1204, 1206—1207, 1215, 1217, 1219, 1236; Російський державний історичний архів, ф. 1285, № 182.

Іконографія: Портрет М. П. Миклашевського наведено: Модзалевський В. Л. Малороссийский родословник. — К., 1912. — Т. 3. — С. 490—491; Герб Миклашевських та його опис наведено: Лукомский В. К., Модзалевский В. Л. Малороссийский гербовник.

— К., 1993. — С. 110—111, X.

Д. Г. Каюк.

ОГІЄНКО Іван Іванович (митрополит Іларіон) [крипт. — І., І. О., М. І., О., О-ко; псевд. (бл. 50) — Адвокат, Архієпископ, Архімандрит, Віндзорець, Гемілтонець, Гість, Делегат, Дід Огій, Доктор, Едмонтоновець, І. Івах, І. Іванюк, Іконограф, Історик, Єпископ, Засланець, Кореспондент, Літописець, Михайлівець, Могилянecь, Наддніпрянець, Новоприбулий, Обсерватор, Око, Пошкодований, Православний, Присутній, Прихильник, Протоєрей, Професор, І. Рулька, Свідок, Священик, Студент, Соборянин, Учасник, Учитель, Харківчанин, Холмшак, Читач, Член громади та ін.; 2(14).01.1882, с-ще Брусилів, Радомишльського пов. Київ. губ. (нині смт Житом. обл.) — 29.03.1972, Вінніпег, Канада] — мовознавець, історик, педагог, поет, публіцист, редактор, видавець, книгознавець, бібліофіл, теоретик канонічного права, перекладач Біблії, громад., політ. і релігійний діяч, наук. доробок